

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

COMMISSION DE LA JUSTICE

maandag

10-02-2003

14:15 uur

lundi

10-02-2003

14:15 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van mevrouw Simonne Creyf aan de 1
minister van Justitie over "een regeling voor
penitentiaire beambten bij verkiezingen"
(nr. A862)

Sprekers: **Simonne Creyf, Marc Verwilghen,**
minister van Justitie

Vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de 2
minister van Justitie over "het bezoek van
gedetineerden aan andere gedetineerden"
(nr. A912)

Sprekers: **Jo Vandeurzen, Marc Verwilghen,**
minister van Justitie

Vraag van de heer Geert Bourgeois aan de 3
minister van Justitie over "de 'archivering' van het
Brussels onderzoeksdossier met betrekking tot
grootschalige fraude naar aanleiding van
overheidsopdrachten voor bouwwerken"
(nr. A893)

Sprekers: **Geert Bourgeois, Marc**
Verwilghen, minister van Justitie

Vraag van de heer Geert Bourgeois aan de 8
minister van Justitie over "de 'archivering' van het
Brussels onderzoeksdossier met betrekking tot
grootschalige fraude naar aanleiding van
overheidsopdrachten voor bouwwerken"
(nr. A893)

Sprekers: **Geert Bourgeois, Marc**
Verwilghen, minister van Justitie

SOMMAIRE

Question de Mme Simonne Creyf au ministre de 1
la Justice sur "un règlement concernant les
agents pénitentiaires lors des élections" (n° A862)

Orateurs: **Simonne Creyf, Marc Verwilghen,**
ministre de la Justice

Question de M. Jo Vandeurzen au ministre de la 2
Justice sur "la visite de détenus à d'autres
détenus" (n° A912)

Orateurs: **Jo Vandeurzen, Marc Verwilghen,**
ministre de la Justice

Question de M. Geert Bourgeois au ministre de la 3
Justice sur "l'archivage du dossier d'instruction
bruxellois relatif à la fraude à grande échelle dans
le cadre de marchés publics de travaux de
construction" (n° A893)

Orateurs: **Geert Bourgeois, Marc**
Verwilghen, ministre de la Justice

Question de M. Geert Bourgeois au ministre de la 8
Justice sur "la fraude à grande échelle dans le
cadre de marchés publics de travaux de
construction" (n° A893)

Orateurs: **Geert Bourgeois, Marc**
Verwilghen, ministre de la Justice

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

COMMISSION DE LA JUSTICE

van

du

MAANDAG 10 FEBRUARI 2003

LUNDI 10 FÉVRIER 2003

14:15 uur

14:15 heures

De vergadering wordt geopend om 14.18 uur door de heer Fred Erdman, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.18 heures par M. Fred Erdman, président.

01 Vraag van mevrouw **Simonne Creyf** aan de minister van Justitie over "een regeling voor penitentiare beampten bij verkiezingen" (nr. A862)

01 Question de Mme **Simonne Creyf** au ministre de la Justice sur "un règlement concernant les agents pénitentiaires lors des élections" (n° A862)

01.01 **Simonne Creyf** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik had graag van u vernomen of er een regeling bestaat die penitentiare beampten met dienst toelaat om te gaan stemmen op de zondag van de verkiezingen. Mag ik u vragen welke deze regeling is? Heeft deze regeling eventueel negatieve of pecuniaire gevolgen, zoals het verlies van zondagsgeld? Wordt deze regeling overal toegepast?

01.01 **Simonne Creyf** (CD&V): Existe-t-il un règlement administratif pour les agents pénitentiaires de service, afin de leur permettre d'aller voter le dimanche des élections? Dans l'affirmative, que stipule-t-il? Est-il appliqué partout? A-t-il des conséquences financières négatives?

01.02 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Creyf, het antwoord dat ik u zal geven is vrij kort. Het is echter duidelijk genoeg.

01.02 **Marc Verwilghen**, ministre: La direction de chaque établissement pénitentiaire a pris les mesures nécessaires pour que les agents puissent accomplir leur devoir électoral. Chaque prison a mis en place son propre régime; en aucun cas, il n'est question de pertes financières.

Ik kan u meedelen dat elke gevangenisdirectie de nodige dienstmaatregelen neemt om de penitentiare beampten de mogelijkheid te bieden aan de stemplicht te voldoen. Wij hebben ons daarvoor bij vijf gevangenis en geïnformeerd om te weten op welke wijze zij deze zaak regelen. Ik heb wel moeten vaststellen dat het geen uniforme regeling is. Deze regeling is niet overal dezelfde. Iedere gevangenis heeft haar eigen systeem uitgewerkt. Het is quasi onmogelijk om al die verschillende regelingen hier uit de doeken te doen. Het voornaamste is de zaak waarover uw vraag gaat. Voor de tijd die nodig is om de stemplicht te vervullen, wordt er geen enkel financieel of ander verlies geleden. De mogelijkheid om die stemplicht effectief uit te voeren, is perfect voorzien.

Ik denk dat met dit antwoord tegemoet wordt gekomen aan de inhoud en de doelstelling van uw vraag.

01.03 **Simonne Creyf** (CD&V): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik moet eerlijk zeggen dat ik had verwacht dat u zou antwoorden dat er een regeling is die voor iedereen geldt. U zegt echter dat dit niet het geval is. Het zou dus kunnen dat een instelling een regeling treft, die de betrokken personeelsleden wel verlies doet lijden.

01.03 **Simonne Creyf** (CD&V): Je m'attendais à ce que tout agent soit soumis au même régime. Si chaque établissement peut élaborer son propre règlement, une perte financière ne demeure-t-elle pas possible?

01.04 Minister **Marc Verwilghen**: Dat is niet zo. Dat is uitgesloten. Ik zal in elk geval ook het initiatief nemen om mee te delen dat niet alleen de stemplicht moet kunnen worden uitgevoerd, maar dat dit bovendien ook geen enkele invloed mag hebben op de wedde of het loon. Met dit initiatief wil ik het signaal nog versterken van hetgeen in de regelingen in de verschillende gevangenissen al is weerhouden.

01.04 **Marc Verwilghen**, ministre: Pas du tout. Je prends toutes les dispositions nécessaires afin que tous les agents, dans tous les établissements pénitentiaires, soient soumis au même régime, et ce, sans pertes financières.

01.05 **Simonne Creyf** (CD&V): Mijnheer de minister, de informatie had mij bereikt vanuit een bepaalde instelling waar men wel zondagsuren had. Men nam daar het zondagsgeld van de betrokken beampten af. Ik denk dat het heel belangrijk is dat u daar heel duidelijk in bent.

01.05 **Simonne Creyf** (CD&V): Je tiens mes informations d'un établissement particulier, où la prime pour le travail le dimanche serait retirée.

01.06 Minister **Marc Verwilghen**: Ik vraag u mij ten vertrouwelijke titel mee te delen over welke instelling het gaat zodat we er ook de nadruk kunnen op leggen dat de regeling die moet weerhouden worden en die weerhouden wordt ook daar moet worden toegepast.

01.06 **Marc Verwilghen**, ministre: Vous pouvez me communiquer tout de suite le nom de l'établissement en question, je serai discret. Je veillerai à ce que tous les agents pénitentiaires soient traités de la même façon.

01.07 **Simonne Creyf** (CD&V): Ik zal dat doen.

De **voorzitter**: We kunnen dat misschien oplossen met internet en rollende kiesburelen en het personeel kan door gedetineerden naar het kiesbureau begeleid worden.

01.08 **Simonne Creyf** (CD&V): De Belgen in het binnenland hebben nog altijd maar twee mogelijkheden. Ze kunnen ofwel zelf gaan stemmen ofwel bij volmacht stemmen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 **Vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Justitie over "het bezoek van gedetineerden aan andere gedetineerden" (nr. A912)**

02 **Question de M. Jo Vandeurzen au ministre de la Justice sur "la visite de détenus à d'autres détenus" (n° A912)**

02.01 **Jo Vandeurzen** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb een vraag in algemene termen naar aanleiding van een aantal dingen die blijkbaar in de media verschenen zijn. Ik wil informeren naar de administratieve regels die van toepassing zijn op bezoek dat gevraagd wordt door een gedetineerde aan een andere gedetineerde in dezelfde gevangenis. De situatie is bekend. Welke regels worden daarbij gehanteerd? Bestaat er een recht als het gaat om iemand met wie men een relatie heeft? Hoe wordt het begrip duurzame relatie eventueel geïnterpreteerd? Wie moet in dit geval in de gevangenis beslissingen nemen? Is er een procedure die terzake gerespecteerd moet worden?

02.01 **Jo Vandeurzen** (CD&V): Quelles règles s'appliquent-elles, dans une même prison, à la visite d'un détenu à un autre détenu, avec qui il ou elle entretient une relation durable? Quelle instance statue sur les demandes de visites de ce type et en quoi consiste la procédure administrative?

02.02 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, collega Vandeurzen, het algemeen reglement van het koninklijk besluit van 21 mei 1965 bepaalt in artikel 30 en volgende de bezoeksregeling aan de gedetineerden. In artikel 31 wordt een opsomming gegeven van

02.02 **Marc Verwilghen**, ministre: Les articles 30, 31 et 32 du règlement général de l'arrêt royal du 21 mai 1965 définissent

de personen die een bezoek kunnen brengen aan niet definitief veroordeelde gedetineerden. Het gaat dan om de bloed- en aanverwanten in rechte lijn, de voogd, de echtgenoot of echtgenote, de broers, zusters, ooms en tantes. Alle andere personen hebben slechts toegang tot deze gedetineerden op voorwaarde dat de directeur vooraf toelating verleent. In artikel 32 wordt bepaald dat deze categorieën personen eveneens toegang hebben tot de definitief veroordeelde gedetineerden. Ook daar kunnen andere personen een toelating tot bezoek krijgen. Dat is echter een specifieke toelating die verleend wordt door de directeur.

Voor bezoek tussen gedetineerden geldt de regel dat de directeur beslist over het al dan niet toestaan van dit bezoek. De aanvragen worden geval per geval beoordeeld door de directie. De duurzaamheid van de relatie zal bij de beoordeling van de vraag één van de elementen zijn waarmee de directie rekening houdt. Naast de algemene bezoekenregeling die is uitgewerkt in het algemeen reglement is er ook een ministeriële rondzendbrief van 5 juli 2000 met betrekking tot de bescherming van de affectieve relaties van de gedetineerden met hun omgeving. Deze rondzendbrief bepaalt een aantal minimumregels om een kwaliteitsvolle relatie te garanderen tussen de gedetineerde en zijn affectieve en sociale omgeving die zo goed mogelijk de relatie buiten de gevangenismuren benadert.

Binnen deze rondzendbrief past het ongestoord bezoek waarbij de bezoeker een duurzame affectieve relatie dient aan te tonen. Ongestoord bezoek kan voor de echtgenoot/echtgenote, de levenspartner die deel uitmaakt van het gezin, een familielid vermeld in het artikel 31 van het algemeen reglement, of een persoon die gedurende ten minste zes maanden belangstelling heeft getoond, die toelaat te geloven in de oprechtheid van de relatie met de gedetineerde. Binnen de uitvoering van de strafmachten is er een werkgroep opgestart, die het intern bezoek van de gedetineerden zal bestuderen en eventueel aanbevelingen zal doen tot een meer uniforme regeling daarvan. Dat is stand van zaken in dit dossier.

02.03 Jo Vandeurzen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor het antwoord. Hij heeft ook al een aantal mogelijke impliciete vragen beantwoord door zijn antwoord in deze uitvoerige vorm.

Mijnheer de minister, u verwijst geregeld naar de directeur als degene die een aantal zaken moet appreciëren. Dit brengt ons terug bij het statuut van de gedetineerden en bij het wetsvoorstel dat wij hebben ingediend. Wat voor soort beslissing is dit voor een directeur van een gevangenis? Heeft men daar een hoorrecht of is dat een situatie waarin men zich kan verdedigen en waartegen men eventueel kan reageren? Ik denk dat daarrond op dit ogenblik vrij weinig is geregeld. Het is een punt dat samen met het voorstel dat in deze commissie voorligt, onze aandacht mag opeisen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van de heer Geert Bourgeois aan de minister van Justitie over "de 'archivering' van het Brussels onderzoeksdossier met betrekking tot grootschalige fraude naar aanleiding van overheidsopdrachten voor bouwwerken" (nr. A893)

le règlement des visites. Certains proches parents de détenus disposent du droit de visite. Toutes les autres personnes doivent obtenir une autorisation du directeur de la prison. Le directeur décide également des visites entre détenus.

En outre, la circulaire du 5 juillet 2000 en matière de protection des relations affectives des détenus prévoit la possibilité de visites sans surveillance pour le partenaire, un proche parent ou une autre personne avec qui le détenu entretient une relation affective durable depuis six mois au moins. Un groupe de travail s'occupe des visites internes entre détenus et, si nécessaire, formulera des recommandations pour un règlement plus uniforme.

02.03 Jo Vandeurzen (CD&V): Tout dépend donc du directeur de la prison. Un détenu peut-il introduire un recours contre la décision du directeur? Il n'existe guère de réglementation en la matière. Lors de la discussion de la proposition relative au statut des détenus, ce point devrait retenir notre attention.

03 Question de M. Geert Bourgeois au ministre de la Justice sur "l'archivage du dossier d'instruction bruxellois relatif à la fraude à grande échelle dans le cadre de marchés publics de travaux de construction" (n° A893)

03.01 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil mij eerst verontschuldigen omdat ik iets later ben. Ik had eerst nog een vraag ter behandeling in de commissie voor de Infrastructuur. In die commissie is de minister wat later toegekomen. Zodoende ben ik dus ook wat later.

Mijnheer de minister, ik moet de vraag nog eens opnieuw formuleren. Ik heb deze vraag vorige week al eens gesteld. Ik weet niet hoe wij dit gaan aanpakken. Kan wat ik vorige week heb gezegd in het verslag worden opgenomen? Indien dit niet kan zal ik alles toch nog eens herhalen. Ik sta er immers op dat de vraag, zoals ik ze heb geformuleerd, bij het antwoord van de minister komt. Ik weet niet of het technisch mogelijk is om die vraag opnieuw helemaal op te nemen. Het is natuurlijk een beetje zinloos dat ik de hele vraag opnieuw aan de minister stel. Kan dat? (zie dit verslag in fine)

Ik zal dus meteen luisteren naar het antwoord van de minister.

03.02 Minister Marc Verwilghen: Mijnheer de voorzitter, collega Bourgeois, ik heb een omstandige, schriftelijke toelichting ontvangen van de procureur-generaal van Brussel. Ik had u dat vorige week ook meegedeeld. De procureur-generaal bevestigt dat in het desbetreffende dossier kennelijk verjaring is ingetreden. Deze zaak zal dientengevolge geen verder procedureverloop meer kennen. Hij licht zulks als volgt toe.

Het gaat om een zaak die in oktober 1990 van start ging. Toen werd een anonieme klacht ingediend bij het Hoog Comité van Toezicht omtrent een bedrieglijke kartelvorming bij aanbestedingen voor openbare werken. Diverse, geconfedereerde groeperingen van de Nationale Confederatie van het Bouwbedrijf (NCB) zouden bij deze kartelvorming betrokken zijn geweest. Op 30 april 1991 werd terzake door de procureur des Konings te Brussel een gerechtelijk onderzoek gevorderd. In eerste instantie was dit onderzoek erop gericht een aantal huiszoekingen te laten uitvoeren. Die huiszoekingen gebeurden ook, met name op 29 mei 1991. Uiteindelijk werd in het gehele onderzoek, dat een dossier van 20 kartons voortbracht, slechts één persoon door de onderzoeksrechter in verdenking gesteld, zijnde een aannemer. Deze aannemer werd in verdenking gesteld uit hoofde van de kwalificaties valsheid in geschrifte en gebruik van valse stukken, vereniging van misdadigers en oplichting. Deze persoon werd trouwens door de onderzoeksrechter heel kortstondig – meer in het bijzonder gedurende één dag – onder aanhoudingsmandaat geplaatst. Na die dag heeft de onderzoeksrechter zelf het mandaat gelicht.

De onderzoeksrechter rondde zijn onderzoek af. Tijdens dat onderzoek liet geen enkele mogelijk benadeelde – noch enige gemeente, noch de Belgische staat, noch openbare instellingen zoals de NMBS – enig nadeel kennen. Zij konden logischerwijze niet als burgerlijke partij tussenkomen. In die context werd op 3 augustus 1994 het dossier door de onderzoeksrechter meegedeeld aan de procureur des Konings te Brussel. Dit gebeurde met het oog op het

03.01 Geert Bourgeois (VU&ID): J'ai déjà posé précédemment une question sur l'«archivage» du dossier d'instruction bruxellois concernant la fraude en matière de marchés publics pour des travaux de construction. Je souhaiterais simplement réitérer ma question.

03.02 Marc Verwilghen, ministre: Le procureur général de Bruxelles m'a confirmé que ce dossier est prescrit et qu'en conséquence, aucune autre procédure ne suivra. L'affaire a débuté en octobre 1990, après une plainte anonyme adressée au Comité supérieur de contrôle concernant une formation de cartel frauduleuse dans le cadre de l'adjudication de travaux publics, dans laquelle divers groupements confédérés de la Confédération nationale de la construction seraient impliqués. L'instruction judiciaire a débuté le 30 avril 1991. Le 29 mai 1991, des perquisitions ont été menées. Finalement, un seul entrepreneur a été inculpé pour faux en écriture et usage de faux, association de malfaiteurs ou escroquerie. Il a été placé un seul jour sous mandat d'arrêt, après quoi le juge d'instruction lui-même a levé le mandat. Aucune instance - commune, institution publique ou Etat - ne s'est constituée partie civile et, le 3 août 1994, le juge d'instruction a transmis l'instruction clôturée au procureur du Roi de Bruxelles en vue de la poursuite de la procédure. Même après la clôture de l'instruction,

stellen van de passende vorderingen tot verdere rechtspleging.

Ook na afsluiting van het onderzoeksgedeelte vroeg geen enkele overheid om inzage van het strafdossier. Dit gebeurde met dien verstande dat er wel vragen waren van diverse diensten van de Bijzondere Belastinginspectie. Dit gebeurde echter zonder dat de procureur-generaal zicht had op de omstandigheid of deze diensten al dan niet hebben gebruikgemaakt van de verstrekte toelating tot inzage.

Gelet op het ontbreken van enige benadeelde lieten de gegevens van het dossier blijkbaar niet toe een inschatting te maken van de omvang van de anoniem aangeklaagde fraude. De procureur-generaal stelde vervolgens dat gelet op de toenmalige personeelsbezetting op het parket te Brussel en gelet op de overbelasting en de noodwendigheid van de behandeling van andere en meer dringende dossiers werd aangehouden, dit strafdossier geruime tijd geen prioritaire behandeling kende op het parket.

Uiteindelijk vernam de Brusselse procureur in juni 1999 dat in het arrondissement Gent een gelijkaardig gerechtelijk onderzoek inzake eventuele prijsafspraken werd gevoerd. Deze zaak dook trouwens – toeval of niet – ook vorige week op in de actualiteit. Over het in Gent lopende onderzoek werd regelmatig briefwisseling gevoerd door de procureurs van Brussel en Gent. Ingevolge het te Gent lopend onderzoek werd het raadzaam geacht het verloop van dit onderzoek af te wachten omdat er eventuele verbanden met het Brusselse dossier zouden kunnen opduiken.

Bij afhandeling van het Gentse dossier kon worden besloten dat tussen de beide onderzoeken geen concrete verbanden konden gelegd worden. Dat was omstreeks oktober vorig jaar. Het Gentse dossier handelde over recentere feiten. Door het ontbreken van enige link met het Gentse dossier viel de mogelijkheid weg om bij toepassing van het beginsel eenheid van opzet de verjaring in het Brusselse dossier te vertragen. Er restte dus alleen de vaststelling dat verjaring is ingetreden.

De laatst nuttige stuitingdaad na het beslag op de mogelijke valse stukken – namelijk 29 mei 1991 - dateerde van 3 augustus 1994. Dit was de beschikking tot mededeling van de onderzoeksrechter.

Gelet op deze bevinding stemde de procureur-generaal er in oktober 2002 mee in dat geen verdere eindvordering zou worden opgesteld. Dat gebeurde eigenlijk noodgedwongen. Prima facie lijkt de toelichting omtrent het tijdsverloop in die mate te kloppen dat de verjaring kennelijk is ingetreden. Het uitoefenen van het positief injunctierecht is dus zinloos. Er lijkt mij daarbij nogal lichtzinnig omgesprongen te zijn met het beginsel van de stuiting van de verjaring. Een maximale stuiting had kunnen gebeuren omstreeks 29 mei 1996. In dit geval zou de verjaring dan toch pas op 29 mei 2001 bereikt zijn.

De gegeven toelichting omtrent overbelasting en onderbezetting vertrekt van de realiteit van het terrein, namelijk de bijzonder lastige situatie in het parket van Brussel. Deze heeft de jongste jaren overigens een gunstige evolutie gekend door het inschakelen van parketjuristen. Het komt mij toch voor dat deze aangelegenheid niet

aucun pouvoir public n'a demandé à consulter le dossier pénal. Il est vrai que l'ISI a demandé des informations, mais le procureur général ignore si l'ISI a eu recours à l'autorisation de consulter le dossier. Vu l'absence de toute partie lésée, il a manifestement été impossible d'apprécier l'ampleur de la fraude dénoncée.

Vu l'importance de l'effectif du parquet de Bruxelles à l'époque, les dossiers plus urgents ont été traités prioritairement. C'est en juin 1999 que le procureur de Bruxelles a appris qu'une enquête similaire sur d'éventuels accords de prix était menée à Gand. Les procureurs de Bruxelles et de Gand ont entretenu une correspondance à ce sujet, et ont jugé opportun d'attendre l'issue de l'enquête ouverte à Gand, des liens avec le dossier bruxellois pouvant surgir. En octobre 2002, il était clairement apparu qu'il y n'avait aucun lien entre les deux dossiers. De ce fait, il était devenu impossible d'invoquer le principe de l'unité d'intention pour retarder la prescription du dossier bruxellois. On ne pouvait plus que constater la prescription, le dernier acte utile visant à l'interruption de la prescription étant l'ordonnance de soit communiqué rendue par le juge d'instruction le 3 août 1994. Aussi le procureur général a-t-il accepté, en octobre 2002, qu'il soit renoncé aux réquisitions finales.

Etant donné la prescription, il ne sert à rien de vouloir exercer le droit d'injonction positive. Cela dit, il me paraît qu'on a invoqué quelque peu à la légère les principes de l'interruption de la prescription. Une interruption maximale aurait pu être obtenue le 29 mai 1996; la prescription ne serait alors intervenue que le 29 mai 2001. J'estime qu'il convient d'être très attentif au suivi de ce dossier durant la période 1994-1995, et de vérifier s'il y a eu une concertation suffisante pour définir

is gevolgd zoals het hoort. Ik zal daartoe de procureur-generaal verder contacteren. Verder moet worden onderzocht hoe dit dossier in de periode 1994-1999 werd opgevolgd. Er moet meer bepaald worden onderzocht of er toen voldoende overleg is geweest tot enerzijds het voorkomen van de verjaring en anderzijds het duidelijk vastleggen van welke dossiers al dan niet een prioritaire behandeling zouden krijgen.

Op basis van deze inlichtingen zal dan beslist worden wat ermee moet gebeuren. Het lijkt mij in elk geval zo dat deze situatie niet aanvaardbaar en ook niet uitlegbaar is.

03.03 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de minister, ik ben eigenlijk stomverbaasd. Ik ben ook verontwaardigd over het verloop van dit dossier. Ik vind dat dit niet kan. Er is zeggegd gebrek aan personeel, maar de kleine man wordt wel vervolgd. Er is een prioriteitenbeleid. Er moet worden gehandeld. Dit dossier gaat – als ik goed ben geïnformeerd – over minstens 1 miljard Belgische frank. Het gaat om een grootschalig fraudedossier, waarvan er inderdaad diverse zijn geweest. Er is er één in Gent onderzocht, dat wel tijdig is opgevolgd en vervolgd. Ik verwijs naar de gebeurtenissen in Nederland, waar zelfs een parlementair onderzoek is ingesteld. Dit dossier is natuurlijk ook met politiek en gerecht verweven. Precies dit soort zaken wekken het ongenoegen van de mensen over justitie echt op.

Het gaat om een zaak waarvan u het verloop nauwgezet schetst. In augustus 1994 is het dossier aan het parket bezorgd voor verdere opvolging. Sindsdien is niets meer gebeurd. Er is geen stuiting van verjaring gebeurd. Ik neem aan dat u bij de procureur-generaal erop aandringt om een tuchtrechtelijk onderzoek te laten voeren, voor zover u dat niet ambtshalve hebt gedaan. We zijn al lang de fase voorbij dat de tucht van de magistraten alleen met de kiesheid, de rechtschapenheid en waardigheid van het ambt heeft te maken. Wij hebben dat trouwens al herhaaldelijk in consensus gezegd, ook in verband met Octopus. Wie door zijn handelen of nalaten de werking en het vertrouwen van justitie schaadt, verdient een onderzoek te krijgen.

Men antwoordt laconiek dat er geen burgerlijke partijstelling is gebeurd. Niemand heeft laten weten dat hij is benadeeld. De vraag is ook of alle besturen op de hoogte zijn gebracht. Ik denk dat zowel gemeenten, provincies als Gewesten het slachtoffer zijn. Eigenlijk is er nu twee keer een schandaal. Er is de fraude, waardoor de gemeenschap te veel heeft betaald. Ik lees over stelselmatige prijsafspraken van 5 tot 10% bij elke aanbesteding waarna de koek telkenmale wordt verdeeld. De tweede keer zijn we benadeeld omdat het niet wordt teruggevorderd, los van het feit dat er niet wordt gepenaliseerd.

Mijnheer de minister, ik heb ondertussen de passage teruggevonden in het fameuze verslag over de evaluatie van de politiediensten. Het gaat om een verslag uit 1996/1997 namens de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden, uitgebracht door de heren Caluwé en Happart. Mijnheer de voorzitter, u zat toen in de Senaat. De heer Vandeneede van het Hoog Comité verklaarde toen het volgende inzake al die dossiers die al dan niet juist liggen te verjaren. Ik citeer: "Zo ligt een belangrijk onderzoek, waar vier jaar

les priorités et éviter la prescription.

03.03 Geert Bourgeois (VU&ID): Je suis scandalisé par ce dossier. Alors qu'on invoque une pénurie de personnel, on trouve les moyens nécessaires pour poursuivre en Justice le menu fretin. Il s'agit en l'espèce d'une fraude de plus d'un milliard de francs. La Justice et la politique sont mêlées dans ce dossier, ce qui indispose l'opinion publique. Il n'y a plus eu d'acte d'interruption depuis 1996. J'espère que le ministre s'adressera au procureur-général à ce sujet. L'Etat ne s'est pas non plus porté partie civile dans ce dossier.

C'est doublement honteux, parce que la collectivité a trop payé et qu'elle n'est pas en mesure de récupérer la somme indûment versée. A propos de ce dossier, M. Beneden, du Comité supérieur de contrôle, a fait observer en commission du Sénat qu'une enquête importante était à l'étude au parquet de Bruxelles depuis un an déjà. Ce dossier est de nature à discréditer le département de la Justice. Le procureur-général doit assumer sa responsabilité, d'autant plus que la protection de personnes haut placées est en jeu. D'autres personnes aussi devraient assumer leurs responsabilités. L'argument de la pénurie de personnel est invoqué à tort.

aan werd gewerkt" – het is aan het rollen gebracht door het Hoog Comité – "reeds een jaar ter studie op het parket van Brussel. Het betreft een zaak van meer dan één miljard en het parket heeft nog steeds geen toelating gegeven om de betrokken minister van deze zaak op de hoogte te brengen."

Dit is echt godgeklagd. Dit is een zaak die een heel slecht licht werpt op justitie. Ik hoop dat de procureur-generaal zijn verantwoordelijkheid opneemt. In dergelijke dossiers kan men, mijns inziens, gebrek aan personeel niet als argument invoeren. Dit is een dossier met verwevenheid van politiek. Als ik goed ben ingelicht beriepen de mensen zich tijdens het onderzoek steeds opnieuw op bescherming van hooggeplaatste personen. Dit is heel onfris. Het is in de actualiteit gekomen. De Standaard was de eerste krant om erover te berichten. De andere pers heeft er eveneens aandacht aan gegeven.

Mijnheer de minister, ik ben echt verontwaardigd. Ik hoop dat er minstens een onderzoek komt naar de verantwoordelijkheden. Gebrek aan personeel kan niet als argument worden ingeroepen in zo'n belangrijk dossier waarin de onderzoeksrechter tot in verdenkingstelling is overgegaan en het dossier aan het parket heeft bezorgd.

03.04 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, ik deel de gevoelens die vertolkt werden door de heer Bourgeois. In een rechtsstaat is men het aan zichzelf verplicht om rechtszekerheid te verschaffen. Rechtszekerheid wil zeggen dat men een uitspraak mag verwachten door objectief aangeduide rechters binnen een redelijke termijn. Dat is hier duidelijk niet het geval. Dat is de reden waarom ik de procureur-generaal bijkomende inlichtingen vraag en erop aandring deze zaak grondig te onderzoeken met het oog op het vastleggen van verantwoordelijkheden. Laat hierover geen enkele twijfel bestaan!

Het argument van onderbezetting van het kader is een heel mager argument. Indien er schaarheid van middelen zou zijn, moet men prioriteiten vastleggen. Ik kan me moeilijk inbeelden dat een zaak van deze omvang niet als een prioritair dossier zou worden beschouwd.

In een van de 9 prioriteiten van het Veiligheidsplan hebben we gesteld dat de witteboordencriminaliteit – dit dossier is een voorbeeld van dit type criminaliteit – een van de prioriteiten is die moet worden afgehandeld. Klaarblijkelijk is in 1994 deze regel niet gehanteerd geweest in deze zaak van 1991. De uitspraak van de heer Bourgeois dat dit een onfrisse indruk nalaat is volkomen terecht. Het draagt niet bij tot het winnen van het vertrouwen van de burger in justitie. We moeten onderzoeken wat er met het dossier is fout gelopen. Degenen die hierin verantwoordelijkheid dragen moeten ter verantwoording worden geroepen.

03.05 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Mijnheer de minister, ik dank u voor dit bijkomend antwoord. Ik zal de zaak blijven volgen. Het is te belangrijk om dit dossier zo maar blauw blauw te laten.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

03.04 **Marc Verwilghen**, ministre: Je partage votre opinion en ce qui concerne ce dossier. L'Etat de droit doit procurer une sécurité juridique et, en l'occurrence, cela n'a pas été le cas. Je demanderai, dès lors, des informations complémentaires au procureur général, ainsi qu'une enquête. Par ailleurs, je prendrai des mesures à l'encontre des personnes qui n'ont pas assumé leurs responsabilités. En l'occurrence, un manque de personnel ne constitue pas une excuse, car il s'agit d'un dossier prioritaire. La lutte contre la criminalité en col blanc constitue d'ailleurs une priorité dans le cadre de la politique en matière de poursuite. Cette affaire n'est pas de nature à rétablir la confiance du citoyen dans la Justice.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 14.45 uur.
La réunion publique de commission est levée à 14.45 heures.*

Bijlage overgenomen uit stuk C973, pag. 23.

04 Vraag van de heer Geert Bourgeois aan de minister van Justitie over "de 'archivering' van het Brussels onderzoeks dossier met betrekking tot grootschalige fraude naar aanleiding van overheidsopdrachten voor bouwwerken" (nr. A893)

04 Question de M. Geert Bourgeois au ministre de la Justice sur "la fraude à grande échelle dans le cadre de marchés publics de travaux de construction" (n° A893)

04.01 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik werd gealarmeerd door een bericht in de krant De Standaard van 1 februari 2003 waarin gemeld wordt dat twee- tot driehonderd aannemers zouden ontsnappen aan gerechtelijke vervolging wegens een personeelstekort bij het Brusselse parket. Het zou gaan over een onderzoek dat illegale prijsafspraken aan het licht gebracht heeft, prijsafspraken bij de gunning van openbare werken op gemeentelijk, provinciaal en gewestelijk niveau – wellicht voorheen op statelijk niveau waarvan de rechtsopvolgers nu de Gewesten zijn. Het Brussels parket zou dus dit dossier naar het archief overgebracht hebben, wat dit ook moge betekenen. Als er een gerechtelijk onderzoek is, eindigt dit normaal voor de raadkamer met al dan niet een doorverwijzing. Ik kan mij niet voorstellen dat in deze geen onderzoeksrechter aangesteld werd. Een opsporingsonderzoek kan met een seponering eindigen of met een vervolging maar een archivering lijkt mij iets nieuws te zijn. Ik lees, mijnheer de minister, dat er stelselmatig jarenlang prijsafspraken zouden zijn gemaakt met verhoging van de prijzen van de gunningen van 5 tot 10%. Na de gunning zou dat bedrag aan meerkosten, dat opgehoest werd door ons allemaal, door de belastingbetaler, door de kiezer, telkens verdeeld zijn onder die aannemers. Er staat zelfs dat in sommige provincies één op de twee van de wegenwerken op die manier zou gegund zijn, met dit verderfelijke mechanisme.

Mijnheer de minister, zulke berichten vragen om verduidelijking. Ze brengen het vertrouwen in de justitie een enorme deuk toe. Ik vernam daarstraks toevallig dat dit een dossier zou zijn dat uitgespit en uitgevlooid is door het Hoog Comité van Toezicht. Het Hoog Comité van Toezicht heeft dit helemaal onderzocht. U herinnert zich nog de hoofdcommissaris van de gerechtelijke opdrachten en de vijftig dossiers die onder de mat geveegd werden. Er was een onderzoek over in de Senaat, in de commissie Georganiseerde Criminaliteit. Hij lachte dat allemaal weg behalve één dossier waarvan hij zei dat het inderdaad onder de mat dreigde te worden geveegd, namelijk het dossier van die grote aannemingsfraude.

Mijnheer de minister, ik zou willen weten of dit bericht klopt en, zo ja, of u daarvan op de hoogte gebracht bent. Heeft men u vooraf op de hoogte gebracht, of verneemt u dit nu ook voor het eerst via de pers? Blijkbaar is de procureur-generaal van Brussel toch zeer bezorgd geweest over dit dossier en heeft hij contact opgenomen met het parket en er herhaaldelijk op gewezen dat aan dit dossier moest doorgewerkt worden. Bent u op de hoogte? Klopt dit bericht? Als het klopt, wat is dan de precieze oorzaak van die zogenaamde archivering? Ik kan mij toch niet voorstellen, in een tijd waarin er vervolgingsprioriteiten zijn en waarin er een vervolgingsbeleid moet zijn, dat men zegt dat men voor zulke dossiers geen personeel heeft, terwijl de kleine garnaal, de kleine overtreder, tegenwoordig zelfs voor parkeerboetes, het voorwerp uitmaakt van een terechte vervolging.

Is die zaak verjaard, mijnheer de minister? Correctioneel is er een verjaring na tien jaar. Als dit gestuit is, dan zitten we al aan twintig jaar. Ik kan me moeilijk inbeelden dat er sprake zou zijn van een verjaring. Als er geen verjaring is, maakt u dan nog gebruik van uw positief injunctierecht, of mag die zaak een stille dood sterven? Hebt u zicht op de omvang van de onderzochte fraude? Ik meen dat het parket nu normaal ook de slachtoffers op de hoogte moet brengen als er een aanleiding bestaat tot burgerlijke partijstelling. De slachtoffers zijn de kiezers, de belastingbetalers, de gemeenten, de provincies en de Gewesten. Ik hoor dat het zou gaan om een dossier van miljardenfraude, in Belgische frank uitgedrukt. Klopt dit? Is het inderdaad een dossier van zo'n grote omvang?

Gebeurt er desgevallend – dat hangt natuurlijk af van uw antwoorden op de vorige vragen – een intern onderzoek naar de verantwoordelijkheid voor het feit dat zulk een belangrijk dossier op een dergelijke manier aan zijn einde zou komen, met een archivering een stille dood zou sterven?

04.02 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, ik had collega Bourgeois eigenlijk bij het begin van zijn vraag moeten onderbreken.

Toen de vraag is binnengekomen, heb ik onmiddellijk gevraagd aan het parket-generaal, meer bepaald aan de procureur-generaal in Brussel, om mij over die zaak omstandig te rapporteren. De procureur-generaal heeft mij meegedeeld dat hij mij, gelet op het te korte tijdsbestek, dat antwoord nog niet kon bezorgen. Hij heeft mij in elk geval toegezegd dat dit antwoord er zo vlug mogelijk zou komen. Ik vind dit onderwerp veel te belangrijk. Daarom is mijn voorstel om de zaak gewoon uit te stellen tot op het ogenblik dat ik het antwoord heb. Ik zal het u dan toezenden. Ook ik wil immers de juiste omvang van dat probleem kennen. Ik zou dus willen vragen om het antwoord uit te stellen tot volgende week. Er zal dan in elk geval een antwoord op elk van die vragen moeten worden gegeven. Het is te belangrijk om in een dergelijke zaak een ongenueanceerd antwoord te geven. Dat zou enkel een pervers effect kunnen hebben op de mensen die van de witteboordcriminaliteit een echt beroep willen maken.

04.03 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de minister, ik begrijp dat u mij niet kunt antwoorden als u niet over de gegevens beschikt. Het verwondert mij een beetje dat de procureur-generaal u een dergelijk antwoord geeft. Via de pers heb ik immers vernomen dat hij wel degelijk toezicht heeft gehouden in deze zaak. Hij heeft zijn bezorgdheid geuit. Hij is ook tussengekomen bij de procureur. Het verwondert mij dus dat hij geen antwoord kan geven, ook al is het in een kort tijdsbestek. Ik kan u natuurlijk niet kwalijk nemen dat u niet antwoordt wat u niet weet. Ik vind het echter inderdaad belangrijk genoeg om op die vraag in openbare zitting terug te komen.

Mijnheer de voorzitter, ik stel bijgevolg voor dat mijn vraag wordt aangehouden. Mijnheer de minister, ik zal ze anders donderdag in de plenaire vergadering stellen. Ik zal nog zien. Ik wil toch dat over dit heel belangrijke dossier publiek klaarheid wordt geschapen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat ik de vraag gewoon volgende week terug op de agenda plaats. In de tamelijke korte tijdspanne voor een vraag op donderdag zult u waarschijnlijk niet alle aspecten beantwoord zien. Is het dus niet eenvoudiger van ze gewoon uit te stellen?

04.04 Geert Bourgeois (VU&ID): Wanneer zijn de vragen volgende week gepland? Ik zou met een probleem kunnen zitten.

De **voorzitter**: De vragen zijn gepland voor maandag.

04.05 Geert Bourgeois (VU&ID): Dat is voor mij enkel mogelijk als mijn vraag als eerste punt op de agenda zou staan. Ik hoor dat ze pas om 16 uur op de agenda staan.

De **voorzitter**: Neen, ze zijn voor maandag gepland.

04.06 Geert Bourgeois (VU&ID): Zijn ze gepland op maandag om 16 uur? Mijnheer de voorzitter, ik ga kijken in mijn agenda. Ik denk immers dat er voor mij dan een probleem is. Anders stel ik de vraag toch donderdag in de plenaire vergadering. Ik denk dat dit aan het parket-generaal toch voldoende tijd geeft.

De **voorzitter**: Ik zal het nagaan.